

ПЕДАГОГИКА НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА

EDUCATION OF MUSIC TEACHING

DOI: 10.54664/VORI9146

ИНТЕРНЕТ БАЗИРАНИ ВИДЕОРЕСУРСИ В УНИВЕРСИТЕТСКАТА ПОДГОТОВКА
ПО МУЗИКА

Мариан Ангелов¹

INTERNET-BASED VIDEO RESOURCES IN UNIVERSITY MUSIC TRAINING

Marian Angelov

Abstract: *The article examines the role of internet-based resources, focusing on video resources, as a didactic tool in academic music education of students who are prospective kindergarten teachers. The empirical section presents the results from a questionnaire survey conducted with 29 students (N = 29). The survey used a standardized self-administered questionnaire comprising 25 items grouped into four indicators. The data were processed using descriptive statistics. The findings outline predominantly high ratings across the indicators, with one aspect being rated more moderately. The conclusions support the view that the systematic and methodologically grounded integration of internet-based video resources can enrich university music education and facilitate the transfer of the acquired approaches into the future pedagogical practice of kindergarten teachers.*

Keywords: *video resources, university training, music, students*

Въведение

През последните години работата на университетските преподаватели все по-осезаемо се променя под влияние на дигиталната среда. Тази трансформация върви паралелно с нарастващи

¹ **Мариан Ангелов** – главен асистент, доктор по Методика на обучението по музика, преподавател във Филиал-Враца на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“.

предизвикателства пред различни групи обучаеми и потребители на дигитално съдържание, като „предизвикателствата пред децата, учениците и възрастните, използващи YouTube, радио, телевизия и други съвременни източници на информация, са големи“ (Борисова 2025: 156). Достъпът до знания, примери, практики и професионални общности вече се осъществява в значителна степен чрез интернет, а обучаемите очакват съдържанието да бъде представено не само информативно, но и визуализирано, динамично и приложимо към реални ситуации. Показателна в този план е и позицията, че в обучението е уместно да се използват „видеа, анимации, симулации и геймифицирани обучителни приложения, които биха задържали вниманието им и предизвикали интереса им...“ (Йорданова 2025: 179).

В този контекст подготовката на студентите не може да остане затворена единствено в рамките на традиционните форми, а постепенно се превръща в пространство, в което се интегрира критично и творческо използване на интернет базирани ресурси. Както отбелязва Смилкова, „няма еднозначен път в обучението на студентите за разбиране, тълкуване и интерпретиране на невидимия музикален образ“ (Смилкова 2022: 117).

Под „интернет базирани ресурси“ в университетското обучение се разбират дигитални учебни материали, приложения и инструменти, достъпни чрез интернет/уеб среда, които се използват целенасочено за преподаване и учене и функционират като учебни обекти на пресечната точка между съдържание, педагогика и технология (Hadjerouit 2010; Kay и др. 2009).

В този контекст настоящата разработка насочва вниманието към ролята на интернет базирани ресурси в университетската подготовка по музика, като акцентът е поставен върху видеоресурсите. Основен източник на избраното видеосъдържание са уеб-базирани платформи за споделяне и разпространение на мултимедия – YouTube и Facebook, които осигуряват достъп до разнообразни видеопримери и модели за работа.

Методология

Целта на изследването е да се установят и анализират студентските оценки относно педагогическата ефективност и нагласите за бъдещо прилагане на интернет базирани видеоресурси, интегрирани в университетската подготовка по музика на студенти – бъдещи детски учители. Акцентът е поставен върху видеосъдържание, използвано като дидактически инструмент в обучението по дисциплините „Теория на музиката и солфедж“ и „Методика на обучението по музика в детската градина“.

Обект на изследването е учебният процес по музикална подготовка на студенти от педагогически специалности във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ – Филиал-Враца, в който интернет базирани видеоресурси се използват за онагледяване, анализ и методическо обсъждане.

Предмет на изследването са нагласите и самооценките на студентите относно резултатите от интегрирането на интернет базирани видеоресурси в обучението.

Изследването е реализирано в края на зимния семестър на академичната 2025/2026 г., след приключване на дисциплината „Методика на обучението по музика в детската градина“ (III семестър). Участници са 29 студенти ($N = 29$) – втори курс, от специалностите „Предучилищна педагогика и чужд език“ и „Предучилищна и начална училищна педагогика“, които редовно са посещавали както „Методика на обучението по музика в детската градина“, така и „Теория на музиката и солфедж“ (II семестър) през летния семестър на академичната 2024/2025 г. Извадката е интактна, а участието – доброволно и анонимно.

Като **метод** за събиране на емпирични данни е използвано анкетно проучване, реализирано чрез стандартизирана анкетна карта за самопопълване, тъй като „този метод улеснява събирането и обработката на количествени данни, което дава възможност за по-добра систематизация на резултатите и тяхното статистическо анализиране“ (Коцева 2025: 52). Инструментът съдържа затворени твърдения (айтеми), групирани в четири показателя: Педагогическа ефективност на видеоресурсите (6 айтема), Рейтингов профил на дидактическата стойност на типове интернет базирани видеоресурси (7 айтема), Нагласи за бъдещо прилагане и самооценка за методическа готовност (6 айтема), Самооценка за развитие на музикални способности, знания и умения (6 ай-

тема). Айтемите по Показатели 1, 3 и 4 се оценяват по петстепенна Ликертова скала (1–5), а при Показател 2 скалата 1–5 отразява степен на дидактическа стойност (от „много ниска“ до „много висока“).

Данните се обработват чрез описателна статистика. За всеки айтем се изчисляват средна стойност (M), стандартно отклонение (SD) и относителен дял на положителните оценки (4–5). За Показатели 1, 3 и 4 се формира обобщена оценка като средна стойност на айтемите. Показател 2 се интерпретира като рейтингов профил чрез сравнение на средните оценки по типовете интернет базирани видеоресурси. Резултатите се разглеждат като емпирични индикатори за студентски нагласи и възприятия в конкретен образователен контекст, с оглед ограничението на интактната извадка и самооценъчния подход.

Резултати

Резултатите са представени след описателна статистическа обработка на данните от анкетното проучване (N = 29), включващо четири показателя. За айтемите по Показатели 1, 3 и 4 скалата 1–5 отразява степен на съгласие, а при Показател 2 – степен на дидактическа стойност (от „много ниска“ до „много висока“). Анализът показва преобладаващо високи оценки, като при повечето твърдения разпределенията са концентрирани в горните степени на скалата (4–5).

Таблица 1. Обобщение на резултатите по показатели (средна стойност на айтемите; N = 29)

Показател	Брой айтеми	Средна стойност (M) по айтеми	Min M	Max M
Показател 1: Педагогическа ефективност на видеоресурсите	6	4.74	4.24	4.86
Показател 2: Рейтингов профил (типове видеоресурси)	7	4.63	4.31	4.76
Показател 3: Нагласи и методическа готовност	6	4.36	3.45	4.90
Показател 4: Развитие на музикални способности, знания и умения	6	4.73	4.69	4.76

Данните очертават високи оценки за педагогическата ефективност (П1) и за самооценката за развитие на музикални способности, знания и умения (П4), както и висока дидактическа стойност на типовете видеоресурси (П2). При Показател 3 се откроява един айтем с по-умерена средна стойност, свързан с потребност от допълнителна подготовка (П3–3), което повлиява минималната стойност в показателя.

Резултатите по Показател 1 са отчетливо положителни. Пет от шестте твърдения са оценени само в степен 4–5, което свидетелства за висока оценка на целенасочения подбор, начина на интегриране и възприетата мотивационна стойност на видеоресурсите. Най-голяма вариативност се наблюдава при айтема, свързан с увереността за предлагане на методически идеи и решения (П1–6).

Таблица 2. Показател 1 – описателни статистики по айтеми (N = 29)

Айтем	Кратко описание	M	SD	% (4–5)
П1–1	Целенасочен подбор спрямо цели	4.83	0.38	100.0
П1–2	Стимулиране на активно учене	4.86	0.35	100.0
П1–3	По-ясно и разбираемо съдържание	4.86	0.35	100.0
П1–4	Интерес и мотивация	4.83	0.38	100.0
П1–5	Запомняне и трайно усвояване	4.79	0.41	100.0
П1–6	Увереност за методически решения	4.24	0.79	86.2

Относно Показател 2 – всички типове интернет базирани видеоресурси получават високи оценки за дидактическа стойност ($M = 4.31-4.76$). Най-високо са оценени видеопримерите за съпроводи с детски музикални инструменти и телесна перкусия, следвани от музикограми и ритмограми и дейности, базирани на „Орф-Шулверк“. Въпреки че се очертават различия в ранга, дори най-ниско оцененият тип („музикалнопедагогически ситуации“) остава в диапазон на висока дидактическа стойност.

Таблица 3. Показател 2 – рейтингов профил по типове видеоресурси (N = 29)

Ранг	Тип видеоресурс	M	SD	% (4–5)
1	Съпроводи с детски музикални инструменти	4.76	0.44	100.0
1	Телесна перкусия (body percussion)	4.76	0.44	100.0
3	Музикограми и ритмограми	4.72	0.45	100.0
3	Дейности, базирани на „Орф-Шулверк“	4.72	0.45	100.0
5	Аудио-визуални модели за обучение	4.66	0.48	100.0
6	Музикалноритмични и двигателни активности	4.48	0.57	96.6
7	Музикалнопедагогически ситуации	4.31	0.66	89.7

Данните за Показател 3 показват ясно изразени позитивни нагласи към бъдещото използване на интернет базирани видеоресурси и висока самооценка за методическа готовност по ключови аспекти (намерение за използване, увереност при подбора и интегрирането на видеоресурс в цялостна ситуация). Най-висока средна стойност е отчетена при твърдението за необходимостта от подобни видеоресурси в съвременната подготовка (ПЗ–6). В същото време айтемът за потребност от допълнителна подготовка (ПЗ–3) има по-умерена средна стойност и най-голяма вариативност, което очертава зона за допълнителна методическа подкрепа.

Таблица 4. Показател 3 – описателни статистики по айтеми (N = 29)

Айтем	Кратко описание	M	SD	% (4–5)
ПЗ–1	Намерение за бъдещо използване	4.55	0.51	100.0
ПЗ–2	Увереност при подбора	4.52	0.51	100.0
ПЗ–3	Нужда от допълнителна подготовка	3.45	0.99	55.2
ПЗ–4	Адаптиране на идеи към ситуации	4.17	0.60	89.7
ПЗ–5	Интегриране в цялостна ситуация	4.59	0.50	100.0
ПЗ–6	Необходимо условие за подготовката	4.90	0.31	100.0

Резултатите по Показател 4 са еднозначно високи. Всички твърдения са оценени само в степен 4–5 (100% положителни оценки), а средните стойности са в тесен диапазон ($M = 4.69-4.76$). Това очертава последователно положителна самооценка на студентите за развитието на слухови способности (с акцент върху метроритмичния усет), умения за съпровод с детски инструменти, ориентиране в музикалната форма, теоретични знания (нотна грамотност и музикалноизразни средства), увереност за импровизация, както и развитие на координацията „музика–движение“.

Таблица 5. Показател 4 – описателни статистики по айтеми (N = 29)

Айтем	Кратко описание	M	SD	% (4–5)
П4–1	Музикалнослухови способности (с акцент върху метроритмичния усет)	4.76	0.44	100.0
П4–2	Умения за съпровод с детски инструменти	4.76	0.44	100.0
П4–3	Ориентиране в музикалната форма	4.72	0.45	100.0
П4–4	Теоретични знания (нотна грамотност и музикалноизразни средства)	4.72	0.45	100.0
П4–5	Увереност за импровизация/творчество	4.69	0.47	100.0
П4–6	Координация „музика–движение“	4.76	0.44	100.0

Обобщено, студентските оценки очертават висока педагогическа ефективност на интегрираните интернет базирани видеоресурси (П1), висока дидактическа стойност на анализирания типове видеоресурси (П2), силно изразени нагласи за бъдещо прилагане (П3) и последователно позитивна самооценка за развитие на музикални способности, знания и умения (П4). Единствената по-умерено оценена зона е потребността от допълнителни насоки и подготовка за методически обосновано използване на видеоресурсите (П3–3).

Дискусия

Получените оценки насочват към извод, че видеоресурсите не се възприемат като външно допълнение към учебния процес, а като функционален елемент, който подпомага преподавателската работа. Едновременно с позитивните нагласи се откроява и важен сигнал: част от студентите посочват потребност от допълнителна подкрепа, свързана с необходимост от овладяване на принципи за методически подбор и целенасочено „вграждане“ на видеоресурса в учебната ситуация – кога, защо и как ресурсът обслужва учебната цел. Това насочва към необходимост педагогическата стойност да се гарантира чрез дидактически дизайн, а не да се оставя на случайни ефекти от гледането.

В този смисъл резултатите могат да се разглеждат като аргумент за работа с видеоресурси при музикалното обучение – не само като илюстрация, а като средство за формиране на методическа култура, включително за критична оценка на качеството, уместността и контекстуалната адекватност на педагогическото съдържание. В изследване на Венцислав Петров се „показва, че образователните видеа (84,7%) са най-често използваният дигитален ресурс в предучилищното образование“ (Петров 2025: 22), което допълнително аргументира необходимостта от целенасочена работа с видеоресурси. В този контекст следва да се акцентира, че „дигиталните инструменти трябва да служат на детското развитие, а не да го диктуват“ (Петков 2025: 170).

Ограниченията на самооценъчния подход предполагат в бъдеще допълване с наблюдение върху реални студентски разработки, за да се проследи доколко заявените ефекти се превръщат в демонстрирани умения.

Заклучение

Настоящата публикация поставя фокус върху интернет базираните ресурси и по-конкретно върху видеоресурсите като актуално дидактическо средство в университетската подготовка. В условията на дигитална образователна среда те разширяват възможностите за онагледяване и осигуряват достъп до разнообразни примери, модели и практики, които подпомагат разбирането на учебното съдържание и активното ангажиране на обучаемите.

Ефективното им използване предполага формиране на музикалнопедагогическа култура и професионални компетентности у бъдещите учители, включително способност за саморефлексия и осъзнато педагогическо действие. „Социално и емоционално компетентният учител познава себе си, защото се самоизучава, самонаблюдава, анализира, коригира мисли, отношения, нагласи, поведение“ (Баев 2025: 35). В този смисъл видеоресурсите следва да се разглеждат не като самоцелна визуализация, а като методически обоснован компонент на учебната работа, който стимулира наблюдение, анализ, аргументиране и трансформиране на идеи в приложими методически решения. Така системното и обосновано включване на видеосъдържание може да обогати университетското обучение по музика и да съдейства за по-уверено пренасяне на усвоените подходи в бъдещата педагогическа практика.

ЛИТЕРАТУРА

Баев, Д. (2025). Изследване на себеосъзнатостта в себеоценката на учители като компонент от личностната компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене. *Об-*

разование и технологии, XVI, 1, 32 – 37. // **Baev, D. (2025).** Izsledvane na sebeosaznatostta v sebeotsenkata na uchiteli kato komponent ot lichnostnata kompetentnost, sotsialna kompetentnost i kompetentnost za pridobivane na umeniya za uchene. *Образование и технологии*, XVI, 1, 32 – 37.

Борисова, А. (2025). Изграждане на критичен поглед към музикалните онлайн платформи като част от съвременното индивидуално аформално обучение по българско народно пеене. *Шеста научно-практическа конференция с международно участие „Образованието: класичност и модерност“*. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 151 – 159. // **Borisova, A. (2025).** Izgrazhdane na kritichen pogled kam muzikalnite onlayn platformi kato chast ot savremennoto individualno aformalno obuchenie po balgarsko narodno peene. *Shesta nauchno-prakticheska konferentsiya s mezhdunarodno uchastie „Образованието: класичност и модерност“*. Veliko Tarnovo: UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 151 – 159.

Йорданова, В. (2025). Приказките като педагогически инструмент в ранното обучение по английски език: теория, практика и иновации. *Образование и технологии*, XVI, 1, 178 – 183. // **Yordanova, V. (2025).** Prikazkite kato pedagogicheski instrument v rannoto obuchenie po angliyski ezik: teoriya, praktika i inovatsii. *Образование и технологии*, XVI, 1, 178 – 183.

Коцева, Н. (2025). Ролята на семейството за формиране на културна осъзнатост и социална компетентност у децата на 5-7 години: анализ на родителските нагласи чрез анкетно проучване. *Единадесета научна докторантска сесия*, Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 50 – 59. // **Kotseva, N. (2025).** Rolyata na semeystvoto za formirane na kulturna osaznatost i sotsialna kompetentnost u detsata na 5-7 godini: analiz na roditelskite naglasi chrez anketno prouchvane. *Edinadeseta nauchna doktorantska sesiya*, Veliko Tarnovo: UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 50 – 59.

Петков, П. (2025). Сравнителен анализ на здравно-хигиенните изисквания към традиционното обучение и онлайн обучението в страните от Европейския съюз. *XII международна научна конференция „Педагогическото образование – традиции и съвременност“*. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 165–170. // **Petkov, P. (2025).** Sravnitelен analiz na zdravno-higiennite iziskvaniya kam traditsionnoto obuchenie i onlayn obuchenieto v stranite ot Evropeyskiya sayuz. *XII mezhdunarodna nauchna konferentsiya „Pedagogicheskoto obrazovanie – traditsii i savremennost“*. Veliko Tarnovo: UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 165 – 170.

Петров, В. (2025). Нагласи на учителите в предучилищното образование към дигитализацията и използването на технологии в педагогическата практика. *НИЕ и дигитализацията в образованието: сборник с резултати и материали по проект*. Пловдив: Астарт, 11 – 48. // **Petrov, V. (2025).** Naglasi na uchitelite v preduchilishtnoto obrazovanie kam digitalizatsiyata i izpolzvaneto na tehnologii v pedagogicheskata praktika. *NIE i digitalizatsiyata v obrazovaniето: sbornik s rezultati i materialy po projekt*. Plovdiv: Astarta, 11 – 48.

Смилкова, С. (2022). *Инструменталната музика и нейното възприемане или Разкази ми музика: фантазия - творчество – публика*. Бургас: Проф. д-р Асен Златаров, Печат: „Екс-прес“ – Габрово. // **Smilkova, S. (2022).** *Instrumentalnata muzika i neynoto vazpriemane ili Razkazhi mi muzika: fantaziya - tvorchestvo – publika*. Burgas: Prof. d-r Asen Zlatarov, Pechat: „Eks-pres“ – Gabrovo.

European framework for the digital competence of educators – DigCompEdu (2017). Punie, Y.(editor), Publications Office.

Hadjerrouit, S. (2010). A Conceptual Framework for Using and Evaluating Web-Based Learning Resources in School Education. *Journal of Information Technology Education*, 9, 53 – 79.

Kay, R., Knaack, L., & Petrarca, D. (2009). Exploring Teachers' Perceptions of Web-Based Learning Tools. *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 5, 27 – 50.

Yu, J., Vidal, Q., & Vincent-Lancrin, S. (2023). *OECD Digital Education Outlook 2023*. OECD Publishing.